

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Desetletnica potresa.

Današnji dan nam obnavlja spomine na ono strašno noč, ko smo bežali kakor plahe srne iz svojih bivališč v mrzlo, temno noč, trepetajoč za svoje življenje. Vsem, ki so preživeli v Ljubljani to osodopolno noč, ne izgine več iz spomina.

Velikonočna nedelja je bila dne 14. aprila. Veliko soboto je deževalo, tudi v nedeljo zjutraj je bilo slabo vreme. Popoldne se je pa zjasnilo, in ljudje so se razveselili spomladnega vremena, obetajočega življenje in precvitanje prirodi. Lahen vetrec je pihljal in razgal oblake. Jasen večer je napočil, zvezde so zamigljale na nebu.

Prazničnih čuvstev so ljudje zvečer polegali. A iz prvega spanca jih zdrami strašna katastrofa.

Ob 11. uri 16 minut se sliši neko grozeče, zamolklo podzemsko bučanje. Komaj eno minuto traja ta preteča napoved groznih sovražnih sil, in že se strese zemlja z vse močjo. Zidovi zahreščé in se razpočijo, da se ljudje na posteljah pokriti z odpadlim ometom, dimniki nad glavami se začno rušiti in ropotaje se vale razvaline po strehah in padajo na ulice. Celih 23 sekund je trajal ta prvi sunek. Zdelo se je, kot da zemlja nima več one trdne podlage, na katero smo se zanašali, ko smo stavili nanje svoje hiše. Zavest grozne negotovosti se nas je vseh polastila. Ni strašnejšega čuvstva od onega, ko se ti trese zemlja pod nogami in ruši strop nad glavo. Popolnoma brez vsake pomoči je človek, in to ga navda s smrtnim strahom, ki mu ni primere. Če te napade divja zver, upaš, da jej uideš ali jo premagaš, če sovražnik strelja nate, se na-dejaš, da te ne zadene in da ga pobiješ, a če se ti ruši strop nad glavo, vidiš pred sabo le golo smrt, proti kateri ne pomaga nobena hrabrost in nobena bramba.

Otroci se zajokali, vse je kričalo in tarnalo. Prvi trenutek je vsakdo mislil, da je že vsega konec, da se je svet podrli in on ž njim. Kri je zastala, udje so otrpnili in mrzla zona je obvila vse tele. A ko smo se

zavedli, da še živimo, je vse planilo pokonci. V naglici je vsakdo vrgel nase najpotrebnejšo obleko, matere so vzele otroke v naročje in bežali smo iz Ljubljane, kakor Lot z družino iz gorečega mesta.

Na odprtih trgih so stale gručé tarnajočih ljudi, ki so se zavijali pred mrazom. Sreča, da je bilo jasno vreme! Kaj bi bili počeli v snegu ali v dežju? A zeblo nas je, in kder ni imel časa, da bi se dobro oblekel, temu so šklepetali zobje, in da bi se ogrel, je tekel tisto noč dvakrat na ježico in zopet nazaj.

Že čez štiri minute je prvemu sunku sledil drugi ob 11. uri 20 minut. Bil je nekoliko slabši, a je pomnožil grozo, ker zdaj nam je postalo jasno, da se potres nadaljuje. Boječ se najhujšega, smo pozabili na vse drugo in mislili le na to, da rešimo golo življenje. Tretji sunek ob 11. uri 41 minut je bil še nekoliko milejši, a ob 11. uri 45 minut je zopet zabučalo in podzemski udarec je bil zopet podoben prvemu, da so zidovi hreščali in se dimniki rušili.

Kdor je tako trdno spal, da je doslej vse preslišal — in med Ljubljančani so ljudje, ki imajo jako trdno spanje — je moral zdaj pokonci in se je drvil čez stopnice na ulice, kar so ga noge nesle. Kdo popiše grozo te noči? Kadar so se mislili ljudje vračati v svoja stanovanja, se je pa nanovo zazibalo, in zopet so se plašno obrnili od mesta, katero se je bilo zarotilo zoper njih življenje. Do 4. ure popoldne smo našli 47 potresnih sunkov.

In tako je bilo tudi po raznih drugih krajih naše domovine. Ljudje so tožili in zdihevali, kamorkoli si prišel.

Pa zemlja se je umirila in mi smo se potolažili.

Stara Ljubljana je bila tako razrahljana, da je bilo treba mnogo hiš podreti. "Ljubljani na pomoč!" se je klicalo od vseh strani. In ne zaman. Velikodušni dar Njegovoga Velikanstva cesarja, ki je osebno prišel gledat naše razvaline in požrtvovalnost Dunajčanov sta našli obilo pesnemanja.

Hvaležno moramo še danes priznati po-

moč svojih dobrotnikov. Sicer so bili z razdelitvijo podpor bolj zadovoljni aristokratje kakor obrtniki — a to ni krivda dobrotnikov, katerim smo še danes dolžni hvaležnost.

Med starimi hišami, ki so se podrle, je bil tudi g. župan Grasselli. Po potresu sta se združili obe slovenski stranki. Ponehala je strankarska mržnja, in vsi so šli zložno na delo, da pozidajo novo Ljubljano, lepšo, širšo in ponosnejšo od prejšnje. Novi župan Hribar je izdal geslo, da se mora dvigniti nova Ljubljana "kakor ptič feniks" iz razvalin. Žal pa, da ta prvotna sloga ni trajala dolgo. Magistratna stranka je začela prezirati široke sloje prebivalstva, je iztisnila iz občinskega sveta neodvisne zastopnike meščanstva, ker jej je bila neljuba želja opozicije, da bi se vedno več prebivalstva udeleževalo mestnega gospodarstva. Slednjič je prišlo vse mestno gospodarstvo v roke zaprtega kroga, ki ne pusti nobenega sebi nevšečnega človeka v svoje kolo, in zdaj se gospodari z občinskim imetjem na način, s katerim ne soglašá večina prebivalstva, a ne more priti do veljave, ker mu ne dajo niti volilne pravice.

Dolgovi hišnih posestnikov so zrasli do ogromne višine. Prej svobodni gospodarji so prišli pod prisilno upravo, začela se je spekulacija kapitala z nepremičnim posestvom. Marsikdo je v tej borbi opešal in je propadel. Mestne doklade rastejo od leta do leta in tlačijo prebivalstvo. Vse se vrši na komando, ni opozicije, ni ugovora, ni svobodne besede. Strankarski terorizem pobije vsako svobodno misel in skrb za ohranitev samevlade je večja nego pa ožir na splošno skupnost. Mrmrnanje in nezadovoljnost se čuje povsod, a vsak klic se pobije s strašilom, da bi kritika škodovala stranki.

Mi živimo v času, ko se ne vprašujejo ljudje: Kaj je koristno za nas? — ampak le: Kaj bi moglo ohraniti stranko brez opozicijske kritike?

Vladajoča stranka se je utrdila po zvezi z veleposestvom in se je zavezala, da bo

varovala za vedno v kranjski deželi njegovo nadvlado, se čuti tako trdno, da s preziranjem zaničuje godrnjanje malega meščana obrtnika, ki ni zadovoljen z njo.

In zato pa stopa zdaj ob desetletnici potresa pred ljubljansko prebivalstvo nova naloga: Iz krogov neodvisnega, po nobenih strankarskih vezeh k molčanju obsojenega meščanstva poslati v občinski svet svobodno opozicijo, ki bi stvarno in resno nadzirala vladajočo stranko, ki bi bila po javnih ljudskih shodih vedno v dotiki s prebivalstvom in bi tako izražala v občinskem zastopu pravo ljudsko misel. In v ta namen se morajo združiti vsi oni, ki jim je na srcu prospeh ljudstva, mesta in naše domovine!

Rusko-japonska vojska.

Bitke na morju ni bilo.

Poročilom, da se je že vršila velika pomorska bitka nismo verovali. Glede poročila, da so pri Anamskih otokih čuli gromenje topov smo izrekli mnenje, da se iz tega nikakor ne da še sklepati na veliko pomorsko bitko, ampak da so morda Rusi streljali na kako japonsko opazovalno ladje, ki se vsekakor Rusom bližajo z namenom poizvedeti, kako in kje bi jih Japonci najbolje prijeli. Morda so tudi japonske torpedovke poizkusile napad na rus. brodovje, a so bile pregnane. Danes se tudi iz Londona potrjuje, da so bile vse vesti, ki so bile predvčerajšnjim razširjene o veliki pomorski bitki neresnične. Ta poročila pravijo, da je Roždestvenskij 12 t. m. zapustil Anamske otoke ter se je obrnil proti severovzhodu. Osojbe dveh angleških parnikov trdi, da sta parnika srečala rusko brodovje, ki je imelo pri sebi vseh 7 velikih bojnih ladij 500 milj severovzhodno od Singapura. Če je to res, tedaj bi bilo skoro ovrženo mnenje, da bo Roždestvenskij počakal dopolnilnega brodovja. Rusko brodovje vozi s hitrostjo 8 do 10 vozlov. Nihče ne ve, kaj je njegov cilj. Nekateri trdijo, da se bo obrnilo proti francosko-indijskemu obrežju. Londonski "Daily Telegraph" poroča iz Tokia z dne 12. aprila, da Japonci že začeti z ruskim brodovjem odločilno bitko. Težki topovi japonskih bojnih ladij so novi.

LISTEK.

Knjige „Slovenske Matice“ 1904.

(Konec.)

Cankarjev „Križ na gori“ je simbol, ki ga je nameraval sicer pisatelj, a vplivalo je nanj pač neke radostno razpoloženje, ki je pri Cankarju zelo redko. Motiv povesti je ta: Dve ljubeči duši se dvigneta iz zaduhlega slovenskega ozračja, iz mrke globeli, iz klanca v svetli neznani svet. Jeli htel Cankar zapeti narodu nekaj „Resurrexit“? Saj konec povesti je tak in mi se ga veselimo. „Nebo je zasijalo svetleje nad globeljo, zapihal je večerni veter, in kakor v radostni slutnji je zašumelo drevje.“

Toda Knezova knjižnica nas je letos presenetila z nekimi umazanimi „Spomini gospoda Ignacija Brumna“. Pisatelj, najbrž psevdonom, je neki L. Devetak. Mi menimo, da nam ni treba Maticinih knjig, ako hočemo brati pornografije, kaj sličnega najdemo po knjigah, ki so namenjene za demimondske salone. — Kako je zašel ta spis v Knezovo knjižnico nam je uganka: pravijo, da so ga brez vednosti vseh odbornikov vtihotapili.

Pa bodisi že kakorkoli, spis nima nobene umetniške vrednosti in je čisto navadna umazanost.

Prešestvo igra skoro izključno vlogo, junak je neko hiperseksualno, perverzno bitje. Pisatelj nam drobno slika budoarje in druge take ordinarne prizore: vse smrdi podlosti. Sedili bi, da je pisatelj kak marker ali pa kaj sličnega, spis dela Matici le sramoto.

Zabavna knjižnica (XVII. zvezek) prinaša spreten prevod nekaterih slovanskih narodnih pesni in štiri povesti, od katerih se le Meškotov „Pospokornikov“ povzdiga nad navadni milieu. Dikcija Meškotove črtice je vznešena, povest je liki himna, porojena pod solnčno-jasnim nebom in v žalostni duši. Slog je italijanski, bujen, besede svetle in prosojne, misli resignirane. Na nekaj pa hočem tu pisatelja opozoriti: on je preveč intimen, vse njegove povesti so slika njegovega življenja in morda vpliva lahkota, s katero odkriva svoja čustva, slabo.

Posebno pa so nas razveselili prevodi slovanskih pesni, velikoruskih, maloruskih, kolomejskih, slovaških, čeških, lužiških, poljskih, krakovjaških, litovskih in letskih.

Pesni so erotiškega značaja, a diskretne in ljubke kot po večini vse slovanske narodne pesni. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bomo dobili čim popolnejšo sliko o slovanski duši, ki se vsa tako razodeva v narodovih pesnih.

„Pijanec“ Zofke Kveder-Jelovškove je prav vsakdanja škica brez posebnosti. Pijanec pač ni zadet, pijanci govoré vse drugače. „Podoba iz mladosti“ Josipa Planinca se berejo gladko, pa ne zapuste nobenega posebnega vtiska.

Strekljeve zbirke narodnih pesni je izšel sedaj 8. snopič in sicer obredne pesmi. „Obredne“ pesmi je pač nerodno zaznamovanje; drugače je v tej zbirki mnogo krasnih pesni. Tu se vidi, kako je religiozni čut globoko proniknil v narodovo dušo, ki opeva svoje verske idejale globoko, nežno in z nedosežno fineso. Tu najdemo med drugimi one ljubko pesmice:

Pastirci pogledjte, kaj tam se godi:
V Betlehemu v štalici se dete rodi,
Tam bote pa našli moža in ženo,
Oslička, voliča, pred detcem kleče

Pastirec, kaj nosiš golobce sebo?
Saj druga ne želuje ko dušo tvojo;
Ti bodeš ga vidil, zaljublil se v nja,
More še biti, da ti rokce podá.

Veselo čustvo nas obdaja, ko čitamo to zbirko, in gospodu Streklju moramo biti zelo hvaležni, ker nam je zbral te pesni, ki osvetljujejo najplemenitejšo stran narodove prosvete. Narod se je oklenil religioznih pojmov in misli z vso svojo silo in verzi njegovi so samonikli in neprisliljeni. Vsa mistična lepota vere, ki nas dviga nad vsakdanje, se zrcali v teh pesnih: poetično pojmovanje, njegova estetiška izobrazba se tu najbolj kaže, ker je verska ideja med vsemi najgloblja in najbolj vznesena.

Zbornik znanstvenih in poučnih spisov prinaša dr. Fran Ilešičevo zelo minuciozno razpravo o Pohlionovi „Bibliotheca Canioliae“, zgodovinsko razpravo „Vid Kisel, karlovški general“, iz peresa marljivega zgodovinarja Ivana Steklasa, spis „Pavel Ritter Vitezović“ iz dobe 1652 — 1700, tudi Steklasov, etnografsko skico „Macedonija“ dr. Niko Zupaniča, potem „Korespondenco dr. Jos. Muršca“ od dr. Ilešiča, slovensko bibliografijo dr. Janka Slebingerja in „Iz pozabljenih rokopisov“,

Togo bo najbrže čakal ne daleč od Formoze ali pa pri otokih Pescadores. Na borzi v Tokiu je kurz padel. Včeraj so se posvetovali ministrski predsednik, vojni minister ter načelniki raznih ministerialnih departementov.

„Köln. Ztg.“ poroča iz Haaga: Nizozemsko brodogradnja ima povelje, slediti ruskemu in japonskemu brodogradnji toliko časa, dokler se bosta obe brodogradnji nahajali v nizozemsko-indijskih vodah.

Poročilo Roždestvenskega.

London, 12. aprila. „Times“ poroča iz Peterburga: Z dnja brzajavka Roždestvenskega, ki je došla v mornariško ministrstvo, obsega baje le poročilo, da je bil admiral iz mornarsko-taktičnih ozirih prisiljen, razobesiti svojo admiralsko zastavo na križarki „Aurora“. V vodilnih krogih glavnega mesta so silno razburjeni ter z največjo nestrpnostjo pričakujejo poročilo o dogodkih v Kitajskem morju, od katerih si obetajo ne le popolnega vojaškega preobrata, ampak tudi sredstva za odstranitev notranjih težkoč.

Sodba o Roždestvenskem.

Neki vpliven list piše: Bodi si mnenje o mornariških lastnostih ruskega admirala Roždestvenskega in o njegovih zmožnostih kot poveljnika baltijskega brodogradnje kakršnokoli, nekaj se je pa poveljniku baltijskega brodogradnje sijajno posrečilo. On ni le presenetil sovražnika s tem, da se je rusko brodogradnje nenadoma prikazalo v južnem Kitajskem morju, ampak on je tudi Japonce in njihove angleške zaveznike o moči in sestavi svojih oddelkov ter o smeri svoje vožnje prevaril tako temeljito, da se ti niso mogli več dni zediniti, koliko ruskih ladij se je vozilo skozi Malaški preliv, vkljub temu, da je bil dotični popoldan, ko je rusko brodogradnje pasiralo veliko angleško postajo in luko Singapur, jasen in vedren. Angleške pomorske oblasti v Singapuru ter ondodni japonski konzu, ki je najbrž tudi mornariški častnik, so se prepirali z dopisniki londonskih listov, je-li plulo mimo Singapura vseh 7 ruskih bojnih ladij, ali je spremljal 8. t. m. brodogradnje le „Sisov Veliki“.

Sovražni brodogradnji.

V Tokiu sodijo, da je razmerje brodogradnje sledeče: Rusija sedem bojnih ladij s 87.344 tonami, dve oklopni križarki s 17.724 tonami, oboroženje obstoji iz štiriindvajset 12 colnih, štirih 10 colnih in osem 8 colnih topov. Japonska ima pet bojnih ladij s 60.890 tonami in osem oklopnih križark s 73.686 tonami. Topov je: dvajset 12 colnih, eden 10 colni in trideset 8 colnih.

Angleški krogi so glede sil sovražnih brodogradnje sledečega mnenja: Japonci imajo štiri bojne ladje 1. razreda, Rusi pet; Japonci eno bojno ladjo 2. razreda, Rusi šest; Japonci imajo osem oklopnih križark, Rusi tri. Pač pa se sodi, da je japonsko topništvo silnejše od ruskega. Poleg pomožnih križark imajo Rusi še pet drugih atlantskih parnikov, ki so jih v maju lanskega leta kupili od francoskih in nemških družb. Ti parniki so oboroženi s 6 in 12 colnimi topovi, poleg tega ima baltijsko brodogradnje še 8 rušilcev torpedov in 3-4 topničarke. Japonci sami priznavajo, da se je rusko meštvo na svojem potovanju izurilo. Deločila nevtralnosti dovoljujejo ruskim in japonskim ladjam, da smejo po tri skupaj po 24 ur biti v nevtralnem pristanišču, da si nabavijo potrebnega, ali da si popravijo poškodbe.

spisal L. G. Najbolj bo vse zanimal spis o Macedoniji, ki je jako natančen in poučen. Pisatelj govori o zgodovini macedonski, o arhajski, grško-rimski, slovanski in turški dobi, o kulturi in prebivalstvu Macedonije, posebno o Slovanih in o slovanskih narečjih, o Turkih, Grkih, Arnavtih, Cincarih, španjolskih in ciganih, ki bivajo v Macedoniji in podaja še natančno statistiko o tem ozemlju. Pisatelju moramo biti zelo hvaležni na teh podatkih, ki bodo zlasti sedaj vsakomur dobro služili.

Dr. Franc Simonič, kustos c. kr. vseučiliške knjižice, pa je sestavil natančno „Slovensko bibliografijo“.

Letopis Slovenske Matice za leto 1904. nam pove, da ima Matica 5 častnih, 220 ustanovnih, 2776 letnih članov in 2 naročnika; torej se je letos skrčilo število udov za 39 članov. — Računski sklep izkazuje 39.613.92 K dohodkov in 39.610.65 K troškov, torej 3.27 K saldo na novi račun. „Knezova ustanova“ izkazuje 5772.84 K dohodkov in 5758.74 K troškov; premoženje narodnih ustanov znaša 70.832.23 K, torej se pomnožilo za 1187.74 K. Franc Terzaglav.

Kaj namerava Roždestvenski?

London, 13. aprila. V krogih pomorsko zavarovalnega urada računajo z možnostjo, da namerava admiral Roždestvenski blokirati japonsko otočje, ne da bi se spustil v bitko.

Ali ima Roždestvenski kaj upanja?

London, 13. aprila. Odlučnost Roždestvenskega je jako vplivala na angleške liste. „Times“ pišejo: Angleži morajo zdaj simpatizirati z usodo Roždestvenskega. Mornarski izvedenci pravijo, da gre ruski admiral lahko z upanjem na bojišče. Japonci so skrivali izgubo dveh oklopnih in imajo zdaj samo še štiri. Poleg tega so japonski topovi vsled bombardiranja na Port Artur silno izrabljeni, a jih niso mogli zamenjati z novimi. Roždestvenski ima pa nove topove in je na dolgi poti imel priliko, da je osobe svojih ladij vsestransko izuril.

Črnomorsko brodogradnje.

London, 12. aprila. „Standard“ poroča iz Moskve: Od verodostojne strani se zagotavlja, da se sedaj ruska diplomacija prisetuje o vprašanju, naj se li pošlje tudi črnomorsko brodogradnje v vzhodno Azijo, brez ezira na nevarnost mednarodnih zapletljajev. Veliki svet, ki ima nalogo, preiskavati vprašanje o vojni in o miru, in v katerem so najvišji civilni in vojaški dostojanstveniki, se je soglasno izrekel za nadaljevanje vojske, obenem pa izjavil carju, da je neobhodno potrebno odposlati tudi črnomorsko brodogradnje. Položaj Rusije je sedaj tako kritičen, da morajo pred v nevarnosti se nahajajočimi najvišjimi interesi Rusije stopiti v ozadje vsi obziri na dogovore, sklenjene pod drugimi razmerami. Povelje za odhod črnomorskega brodogradnje bo baje izdano že po Veliki noči.

Na mandžurskem bojišču.

Jako sumljivo je dejstvo, da so Japonci oslabili svojo glavno armado in da so nekateri deli zginili od fronte; ni verjetno, da bi se sedaj na fronti vršile resne operacije. Po mnenju „Novega Vremena“ je posebno v nevarnosti rusko desno krilo in njegova zveza z Boduno in Cicikarjem — Sicer pa odvisi nadaljni razvoj dogodkov poglavitno od brodogradnje, na kar tudi japonski vrhovni poveljnik izdeluje svoje nove načrte.

Linevičovo poročilo.

Peterburg, 13. aprila. Brzajavka generala Lineviča carju Nikolaju poroča dne 12. t. m.: Na levem krilu je dne 8. t. m. potisnil sovražnik, ojačen s Hunhuzi, naš oddelek prednjih straž pri Hana-ganu do Nanzantendzija. Po boju, ki se je vršil nato, so se Japonci umaknili južno od Nanzantendzija, ki smo ga zasedli nato mi. Topništvo enega naših oddelkov je pričelo streljati na vas Nanhendzi, ki so jo zasedli Japonci. Po enournem boju je naš oddelek zasedel vas.

Epidemija na Japonskem.

London, 13. aprila. Smrtni slučaj kuge se je pojavil 10. t. m. v vojaški bolnišnici v Hirošinu. Z Japonskega poročajo še o petih slučajih koz. Vse osebe v Tokiu pod 50 leti so si dale cepiti koze.

Ruske puške za japonsko armado.

Köln, 12. aprila. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Peterburga: Po poročilih, ki so došla ruskemu glavnemu stanu, se oborožujejo japonske rezervne čete, ki gredo na vojsko, oborožene s puškami starega sistema, sedaj z ruskimi puškami najnovejše konstrukcije. Ker jih Japonci niso mogli sedaj kupiti niti od Rusije, niti v ostali Evropi, so jih najbrže zaplenili po bitki pri Mukdenu ter med umikanjem. Tudi zraven spadajoče strelivo je v veliki množini padlo v reke Japoncem.

Vladivostok.

Tokio, 12. aprila. Glasi se, da imajo Rusi v Vladivostoku vaje s šestimi podmorskimi čolnimi. Med njimi so čolni francoskega, angleškega in ameriškega tipa.

Parlamentarni položaj.

Državni zbor bo pričel zopet zborovati 3. majnika. Dne 18. majnika bo pričel zborovati češki deželni zbor. Nemški poslanci bodo zavzeli svoje stališče glede obstrukcije v češkem deželnem zboru prejšnji dan. Že zdaj se trdi lahko z vsoto gotovostjo, da Nemci ne bodo obstruirali predloga za po uimih oškodovane in za začasni proračun. Tudi nižjeavstrijski deželni zbor bo zboroval istočasno s češkim deželnim zborom. Izvrševalni odbor čeških državnih in deželnih poslancev bo imel v ponedeljek v Pragi sejo. Posvetovanje bo o političnem položaju in pa o prihodnjem zasedanju češkega deželne zbor. Pri seji bodo navzoči tudi moravski poslanci. O položaju bo poročal dr. Pacak. Prihodnji teden bo tudi shod vseh čeških poslancev.

Položaj na Ogrskem.

O včerajšnji burni seji ogrske zbornice smo poročali med brzajavkami. Včeraj zve-

čer je imela neodvisna stranka sejo, v kateri so sklenili, da bodo zahtevali od vlade, naj predloži zbornici vse spise o vpokojitvi Perczela. Nadalje so sklenili predlagati v zbornici, naj se izvoli odsek, ki se bo posvetoval o pripravah za gospodarsko ločitev Ogrske od Avstrije. Košut je priobčil v „Magyar Orszagu“ članek, v katerem zahteva, naj zbornica prej ko mogoče izvoli najvažnejše odseke. Predvsem naj bi bil izvoljen odsek, ki bi sestavil avtonomni ogrski carinski tarif. V članku naglašajo, da bo Ogrska predlagala Avstriji ugodne in sprejemljive gospodarske predloge. Misel, da bo prišlo med Ogrsko in Avstrijo do carinske vojske, je taka, da se zamore poroditi le v glavi kakega blaznega človeka. Avstriji, ki je bila toliko časa zvezana z Ogrsko in ima istega vladarja, se bodo morali postaviti bolj ugodni pogoji, kakor katerikoli drugi državi. Carinski tarif za avstrijsko blago bo moral biti nižji, kakor oni za Nemčijo. Stvari, ki jih pa na Ogrskem še ne izdelujejo, bi morale biti carine proste. — V Szegedinu je bil v prvem volivnem okraju izvoljen baron Dezider Banffy za poslanca z 854 glasovi. — „Ogrski brzajavni urad“ poroča iz Zagreba: „Hrvaško-slavonska kmetijska družba“ je imela 13. t. mes. izredni občni zbor. Razgovarjalo se je o carinski ločitvi. Člana Mihajlovič in baron Hellenbach sta izjavila, da bi bila ločitev za Hrvaško usodepolna. Hrvaška bi morala v tem slučaju zavzeti stališče narodnostne samostojnosti in lastnega carinskega ozemlja. Sklenili so, da se hrvaški sabor naprosi, naj nastopi proti ločitvi. Če bo pa prišlo do ločitve, morajo Hrvatje zahtevati samostojno carinsko ozemlje.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 13. aprila. Socialisti so priredili pretekli ponedeljek v nekem gozdu prvi Varšavi shod, na katerem je bilo navzočih 700 oseb. Sklenili so, da bodo nadaljevali agitacijo za vstajo. Varšavski socialisti bodo 1. majnika postopali tako, kakor bo sklenil peterburški odbor. Včeraj je zgorela tovarna za patrone in pa neko skladišče za nafto pri Tuli.

Peterburg, 13. aprila. Vprašanje o preosnovi ruske pravoslavne cerkve so odgodili. „Novoje Vremja“ poroča, da je sicer sklenjeno zopet uvesti patriarhat, a za izvršitev se jim sedaj ne zdi še ugoden čas. „Rusj“ poroča, da car še ni odobril sklepa o sklicanju koncila. Baje so dobili pisatelji načrta o koncilu istega nazaj, da ga izpremene. „Rusi“ poročajo, da nameravajo staroverci dovoliti vladni eno milijardo rubljev kot brezobrestno posojilo za vojne namene.

Krakov, 13. aprila. Neki tukajšnji soc. dem. list poroča, da je bil morilec velikega kneza Sergija svoj čas pristaš soc. dem. stranke. Policijski komisar Medler ga je 1. 1902. v Katovicah prijel in ga je nemška vlada izročila Rusiji, dasi so temu ugovarjali soc. dem. poslanci v nemškem drž. zboru.

Peterburg, 13. aprila. Peterburški brzajavni urad poroča, da od 24. febr. ni nihče umrl v Rusiji za koleru in se vsa poročila o koleri na Ruskem neresnična.

Italijanski socialisti in socialno-demokratski kongres v Trstu.

Vodstvo italijanske socialne demokracije v Rimu je sklenilo, da se bo udeležilo shoda avstrijske in italijanske socialne demokracije v Trstu. Ob enem so izjavili, da italijanska socialna demokracija ni nikdar soglašala z iredento, ki dela za vojsko med Avstrijo in Italijo. Italijanska socialna demokracija se bo udeležila shoda v Trstu v nadi, da avstrijski sodrugi ne bodo nikdar dopustili nasilstva proti italijanski manjšini v Avstriji. Misel za ta shod je bila pa sprožena v framašonski loži v Rimu in zato bo ta kongres služil naravnost namenu o loži, ki dela po svojem programu za razrušitev Avstrije.

Razburjenje med italijanskimi železničarji.

Italijanski železničarji so vsled novega zakonskega načrta za železničarje jako razburjeni. Po novem zakonu bodo namreč pastali železničarji državni uradniki in kot taki seveda ne bodo smeli stavkati. Železničarji v Kataniji, Mesini in v Neapolju so imeli shode, na katerih so zahtevali, da prično stavkati.

Vstaja na Balkanu.

Dne 11. t. m. je bil boj jugozahodno od Prizrena med turškimi vojaki in Ljumezi. Turško vojaštvo je streljalo iz topov. O izidu beja še niso prišla poročila. Turki se bojé, da se bodo vstajem pridružili tudi Albanci iz Djakovice in Podrina. Kakor poroča „Berliner Tageblatt“, namerava odstopiti avstrijski civilni agent v Makedoniji, pl. Müller, ker hočejo vevlasti izpremeniti po angleškem načrtu finančni načrt, ki sta ga sklenili Avstrija in Rusija. Turčija ovira tudi poslovanje avstrijskega in ruskega civilnega agenta.

Po najnovejših poročilih izjavlja Müller, da namerava odstopiti, ker so reforme brez uspešne in bo po Veliki noči najbrže izbruhnila velika vstaja.

Albanski pretendent knez Ghika je imel v Sofiji z Boris Sarafom daljši razgovor, nakar se je odpeljal v Bukarest. Konzuli vevlasti so dognali, da je v Zagoricanah približno 200 mež močna grška četa pomorila 60 in ranila 7 Bolgarov, med njimi tudi ženske in otroke. Grki so zažgali 10 hiš in 20 gospodarskih poslopij.

† Strossmayer.

V češki deputaciji, katera je dospela v Zagreb 11. t. m., so: župan Srb, podžupan Gros in 4 občinski svetniki. Na kolodvoru jih je pozdravil dr. Mazzur in številno občinstvo. Dr. Srb je odgovoril, da je češki narod vedno delil s hrvaškim narodom radost in žalost in tudi sedaj daje izraza žalosti nad izgubo enega največjih Slovanov. Čehi so položili na Strossmayerjevo krsto krasen venec.

Društvo sv. Jeronima je darovalo za Strossmayerjev spomenik tisoč kron.

Ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je poslal naslednjo sožalno brzajavko:

„Za umrlog biskupa molim, neka mu dobri Bog nagradi svu vjernost i ljubav njegovu i zajedno uzdišem, neka Vam Sve-mogući pošalje revnog, apostolskim duhom nadahnuta naslednika. Jeglič.“

Iz Dalmacije prihaja poročilo, da se pe vseh mestih vijo črne zastave.

Za časa pogreba v Djakovem so zvonili zvonovi po vseh zagrebških cerkvah.

Današnjega pogreba se je udeležil tudi ban Pejačević, dalje nadškof Posilović, nadškof Stadler, predsednik jugoslovanske akademije prof. Tadija Smičiklas. Po cerkvenih opravilih so bili nagrobni govori pred cerkvijo.

Skofovska kripti v djakovski stolici, v kateri bodo počivali zemeljski ostanki škofa Strossmayerja, je najlepša v celi srednji Evropi. Niti Nemčija, niti Avstrija je nimata enake. Pokojni maršal nadvojvoda Albreht je dejal, ko ga je škof peljal v kripto: „Oh, škof, zavidam Vas, ker boste počivali v tako krasnem mavzoleju“. Skofovska rakev ima prostora za 2000 oseb; dolga je 28.45 metrov in široka 56.90 metrov.

„Slovenska kršč. socialna zveza“ je danes odposlala na uredništvo „Hrvatstva“ v Zagreb naslednjo brzajavko:

Truplo velikega vladike zemlji, dušo nebesom, spomin požrtvovalne ljubezni ljudstva. V imenu 12.500 svojih članov „Slov. kršč. soc. zveza“.

Dnevne novice.

Strossmayerjev spomin blatio. „Narod“ se silno jezi, ker smo mirno in na podlagi dejstev dokazali, da je bil Strossmayer vendar — česar mu liberalci ne privoščijo — katoliški škof. Da celo to smo dosegli, da je „Narod“, ki je bil pisal pred par dnevi, da je bil Strossmayer — liberalen škof, danes ponižno priznal: „Strossmayer je bil katoliški duhovnik in je svoj duhovski poklic visoko čislal in ga vestno izpolnjeval!“ Toliko smo torej kot klerikalni mazači vendar dosegli. Seve po tem priznanju jame „Narod“ zopet izkrivljati dejstva in pri tem se je zapel v protislovje, ki ga bo moral pač sam priznati, ako je le količkaj poštenja v njem. „Narod“ namreč pravi, da nas silno peče, ker se o n globoke klanja katoliškemu škofu. Potem pa apelira „Narod“ patetično na pobožno slovensko ljudstvo, ki mu je drugače inferjorno, in pravi: „Saj spoznajo ljudje iz tega, da mi nismo sovražniki ne vere, ne cerkve, ne duhovnikov, marveč le slabih duhovnikov i. t. d.“ Tako? Sedaj pa pogledajte par vrstic višje od te ginljive katoliške izjave, in berite kaj ste tam napisali! Tam navajate, zakaj tako čislate Strossmayerja. In tu pravite, da ga cenite zato, ker je ustanovil vseučilišče, ki je zavetišč svobodne znanosti brez ozira na katoliške dogme, ker je zasnoval akademijo, ki goji znanost brez ozira na cerkvene nauke! Torej vi, ki nimate ničesar proti veri, proslavljate Strossmayerja obenem kot katoliškega škofa in obenem kot moža, ki je podpiral brezversko prosveto! To trdite vi, ki pravite, da poznate vse njegove poslanice, ki veste, da si je najbolj pri-

zadeval, da odpravi povsod verski indiferentizem, ki si je za dekret „de fide“ na vati-kanskem koncilu pridobil največ zaslug! — Ali ne vidite, kam Vas pripelje Vaša stran-karska slepa strast in nedoslednost? Vi ni-ste ne vredni ne zmožni, hvaliti rajnega Strossmayerja! Kdor se egre-va za ateistiške znanosti, temu ne pristojajo slavošpevi na škofa, ki je nosil papežev pa-lij! Kake nazore je imel Strossmayer o znanosti, pa dokazuje njegov govor ob otvo-ritvi Akademije, ko je s svetim Razpelom v roki govoril: „Prvi pokrovitelj akademije želim, da to sv. Razpelo ostane na vek v Vaši sredini in opominja akademike, da žarki sv. vere sijajo povsod, kamorkoli pro-dira človeški um s svojim delom in prele-tom.“ — To naj citira „Narod“, če hoče biti pošten, ne pa židovskih fantazij! — Nesramnost „Narodova“ je, če trdi, da smo mi pisali, da se je Strossmayerju p a m e t z m e š a l a. To je nesramna laž, ki nikdar ni bila v „Slovenču“. O razliki med ško-fom Jegličem in Strossmayerjem se pa ne bomo prepirali z „Narodom“. Kdor pozna škofa Jegliča, ve, da ne išče nič za sebe, da bi dal še več ljudstvu, če bi več imel. Kadar bo kak liberalci tako požrtvovalen, da sebi ne bo zbiral premoženje, ampak vse dal med narod, tedaj naj se oglase zopet liberalni primerjalci. Kaj takega so zmožni le k a t o l i š k i š k o f i, ne pa liberalni advokati in agenti!

Umrl je v torek popoldne na peti iz Krapine v Zidanem mostu odlični rodoljub, preč. g. L u k a V a v t i ž a r, proš v Do-brlivasi, za utrpjenjem srca.

— **Sumljivi Lah.** Kakor se nam danes poroča, se Lah Magnani ni klatil po sežanski okolici, kakor smo včeraj poro-čali, ampak se je včeraj peljal v vlakcu II. razreda, kamor je vstopil v St. Petru neki finančni komisar s finančnim nadpaz-nikom. Ko sta vstopila, je tujec spal, ko se je pa prebudil, se je pričel med komisarjem in tujcem razgovor. Tujec je rekel, da se piše Magnani, da je laški pedanik in da gre kupovat na Ogrsko konje. Med nadaljnim pogovorom je prišel Magnani v tako proti-slovje, da ga je komisar izrečil v Sežani orožništvu radi suma vohunstva. Najbrže ga bodo izpustili. Pri sebi je imel 5752 K in ne 600 K.

— **Hrvaške novice.** Umrl je v Zagrebu deželni in državni poslanec vla-dinovec Martin Sekulič, katerega je nedavno zadela kap. — Hrvaška u metniška razstava se otvori v Zagrebu 24. t. m.

— **Iz Opatije** poročajo, da dobi on-dotno zdravilišče velik salon za goste, ki bo veljal 80.000 kron.

— **Človeški ostanki najdeni.** Ko so te dni na dvorišču hiše, ki je last-nina Antona Strasserja v Gorici, nekaj ko-pali, našli so še ne 40 cm. globoko več človeških črepij in drugih človeških kosti.

— **Bratovščina presv. Reš.** Telesa in za opravo ubožnih cerkva bo letos razstavo cerkvenih paramentov pri-re-dila že meseca junija. Oglasila za darile naj se pošljejo vodstvu vsaj do 15. maja.

— **Kako žganje greje.** Jožef Truglas, delavec iz Mengša, je pil v družbi drugih delavcev v neki zasebni hiši na Do-bravi žganje. Ko so se ga delavci dobro na-lezli, prišlo je do prepira. Neki delavec se je odstranil, da prinese piva; pred večjo ga je pa čakal Truglas z odprtim nožem. Ker ga le ni bilo nazaj, se je ta tako razjezil, da je zagrozil, da mora še danes na Dobravi kri teči, in če tistega ne dobi, katerega išče, bo vas požgal. Kasneje je naskočil od za-daj Janeza Orehekega starejšega in gotovo bi ga bil z nožem smrtno nevarno na vratu ranil, da se ni ta urno pripognil; zato ga je pa le neznatno poškodoval. Orožniki so ne-varnega delavca, kateri je vrh tega še dru-gih hudobij sumljiv, izročili tukajšnjemu de-želnemu sodišču.

— **Zopet žrtve žganjepitja.** Ponesrečil je dne 9. t. m., okoli 5. ure po-poldne, 18 let stari Janez Svetličič, posest-nika sin iz Spodnje Kanomlje. Napil se je pri nekem kmetu žganja ter šel po jako ne-varni stezi čez Bizovik proti Spodnjim Ka-nomljem. Ker je bil močno pijan, mu je spodrsnilo in padel je v 20 metrov globoki, z vodo napolnjeni jarek. Ker ga le ni bilo dolgo domu, šli so ga domači okoli 10 ure iskat in res so ga našli mrtvega v vodi. Postal je žrtva nesrečnega žganjepitja.

— **Vreme na Dolenjskem.** Iz Novega mesta poročajo: Dne 7. t. m. sme imeli blisk, grom in dež; pobelila je zopet toča; po hribih je padel sneg. Bliskalo se je in grmelo do 5. ure jako močno. Dne 8. t. mes. je bila huda slana, na trtah led; hruške so močno odgnale; cvet sicer še ni

odprt, a zmrznjen. Upajmo vendar, da ne bo veliko škode! — De 9 t. mes. zjutraj smo imeli 2 stopinji pod ničlo. Ob 11. uri do-poldne je ležal še sneg v Smihelu. Okna so bila zmrznjena. Trška gora je bila že ob 11. uri dopoldne brez snega. Popoldne je bilo zopet prijetno vreme.

— **„Družinskega prijatelja“** 7. številka ni mogla iziti v petek vsled tehničnih ovir pri stroju, izide pa v torek, dne 18. t. m., z lepo barvano sliko.

— **Utopljenca,** 30 do 40 let sta-rega, nepoznanega po imenu in domu, je prinesla Sava pri Mostecu 12. t. mes. in je bil v Dobovi pokopan. Po računih, katere je imel na papirju v žepu, se sumi, da je bil lesotrlec, plevičar, in po znamenjih na truplu, da je bil že vsaj tri tedne v vodi.

— **Za župana v Pulju** je izvoljen odvetnik dr. Stanich.

— **Nova slovenska trgovina v Radovljici.** S 1. t. m. je v Radovljici otvoril trgovino z mešanim blagom narodni trgovec g. Franc Stiglic. Ker je Ra-dovljica slovensko mesto, se obsebi umeje, da naj bodo tu le izključno slovenske trgovine! Novo trgovino priporočamo zlasti našemu ljudstvu po deželi kar najtoplejše.

— **Kdor hoče znati pravilno nemščino.** Prav slučajno je dopisniku prišel v roke zanimiv uradni dopis, ki ga je pred kratkim poslal celjski nem-ški magistrat župnemu uradu v Za-gorje. Glasi se doslovno takole: „Vom ge-fertigten Stadtrate wird das Ersuchen ge-stellt, für die i. J. 1881 dort geb. A. S. einnes (!) exoff. Taufschein ausfertigen und ehestens anher übermitteln (!) zu wollen — Stadtamt Cilli.“ — V sloven-ščino se to ne dá prestaviti. Kdor zna, pa zna. In kdor hoče znati pravilno blaženi nemški jezik naj se vpiše za hospitanta pri najboljnemškem celjskem magistratu.

— **Slava „kritiku“!** Piše se nam: G. Grošelj se še ni orientiral, kako bi for-muliral svoje monistevisko svetovno nazi-ranje in odgovoril g. Terseglavu na njegovo „odprto pismo“ v IV. štef. „Zore“. Mož je sploh počasen, kadar je treba resno govo-riti; učen je le, kadar pred nevednim ob-činstvom s praznimi frazami otepa krog sebe. Tudi za knjigo „Za resnico“, ki so jo v juniju lanskega leta za dijaštvo izdali slovenski bogoslovci, je potreboval skoraj celo leto, da je zbral svoje misli in jo „oce-nil“ za „Omladino“. Človek bi mislil, da bo g. „kritik“ po tako dolgem premišljevanju vendarle povedal kaj pametnega. Zl, da nas ravno kar izišla VI. štef. „Zore“ v tej nadi ne potrjuje. G. urednik knjige „Za resnico“ nam je pod zaglavljem „Slava kri-tiku!“ gosp. cand. philosophiae Grošlja v kaj dvomljivi luči pokazal tudi kot kritika. Na filozofskem polju nič, na kritičnem nič, kaj Vam še ostane? Psovke? No da, na tem „polju“ ste res strokovnjak!

— **Častniki iz Zagreba** in sicer 1 generalni major, 2 štabna in 40 višjih častnikov ter 21 mož bodo nočili prišedši s Hrvaške na Kranjsko od 16. na 17 ju-nija v Višnji Gori, od 17. na 18. pa v No-vem Mestu.

— **Umorili so** v Seničici žagarja Antona Stružnika z Visokega Franc Bergant, Jakob Koder in žagar Anton Knapič, ki je bil jezen na Stružnika, ker je ta dobil službo pri gostilničarju Šusteršiču v Seničici in ne on.

— **Popravek.** V interpelaciji dr. Šusteršiča o upokojitvi g. nadučitelja Lapaj-neta se beri mesto „krutost“ — „samovolj-nost“.

— **V Ameriki ustreleni Slo-venec.** Iz Salt Lake City, Utah, poro-čajo: Avstro-ogrski konzul v San Franciscu, Cal, dobil je od dunajske vlade naročilo, naj prične s strogo preiskavo o umoru Slo-venca J a k o b a O m a n a, katerega je dne 27. januarja t. l. posebni policaj Lewis v Castle Gate, Utah, ustrelil. Oman je sta-noval v neki hiši, kjer je bilo več oseb obolelo za kozami, zaradi česar ni smel nihče hišo ostaviti. Oman je pa, ne vedoč za predpise, odšel na prosto, na kar ga je imenovali posebni policaj, ne da bi ga opomnil na zdravstvene odredbe, na mestu ustrelil.

— **Samoumor.** Zaklal se je sinoči naravnost v srce v Rizoviku 38 let stari zidar J a k o b H a b i č. Imel je pljučnico, vsled katere se mu je zmešalo.

— **Dva roparska napada** sta se zopet primerila v Trstu. Neki ženski je neki lopov na ulici hotel iztrgati iz ušes zlate uhanе.

Ljubljanske novice.

Ij **Desetletnica potresa.** Danes ponoči ob 11. uri 16 minut bo preteklo d e s e t l e t, odkar smo Ljubljančani doži-veli strašen potres. Dasi je bila katastrofa velika, vendar hvala Bogu, človeških žrtve ni bilo veliko. V Slovonih ulicah je ranila opeka nadesetnika pri godbi 27. pešpelka R e i n h o l z a, na Karolinski zemlji je ubil tram 20 let staro šiviljo Franico Š k r j a - n e c. Nevarno so bili ranjeni redar Anton

Furlan, stavec Paschek, ki je skoro nato umrl, in trgovski pomočnik Mayer. Pri-hodnje dni so se sunki ponavljali. Po-gled na prizore po potresu kaže 37 slik, katere smo v spo-min 10 letnice potresa izložili v o k n u n a š e g a u p r a v n i š t v a.

Ij **Lahno potresno tresenje** krajevnega značaja je zaznamovala včeraj zvečer ob 8. uri 15 minut 20 sekund tu-kajšnja opazovalnica potresa. Tudi nekaj oseb je čutilo lahno tresenje. Tako se nas je potres tudi tik pred 10letnico nekoliko spominjal.

Ij **Občinske volitve.** Letošnje do-polnilne volitve v obč. zastop so bile danes končane. Danes je velil I. razred, v kate-rem je 692 volivcev. Oddanih je bilo 136 veljavnih glasov. Dobili so: g. Grošelj 131 glasov, g. Karel vitez Bleiweis 125 glasov. Razven teh je bilo oddanih 9 glasov za g. dr. Vinko Gregoriča in 2 glasova za g. Ivana Mejčiča.

Ij **Dezertersko življenje.** Dne 30. julija min. l. je pobegnil od 7. stotnije tukajšnjega 27. pešpolka prostak Egidij Grabner, rojen 14. avgusta 1878. leta v Ei-nachu na Zgornjem Stajerskem. Od tedaj je prebival Nemčijo, Italijo in Bavarsko. Izdajal se je za Jožefa Kalterja in Köllnerja. Končno je prišel v Svico, kjer so ga v Lu-zernu prijel in dali pod ključ. Sedaj obla-stva poizvedujejo, je li to pravi Grabner ali ne.

Ij **Ljubljanska družt. godba** priredi jutri zvečer koncert v „Narodni ka-varni“. Začetek ob 9. uri zvečer, vstopnina presta.

Ij **Cigav je pes?** K posestniku An-tonu Hribarju v Rudniku, št. 47 se je zala-tel neki lovski pes, katerega lastnik je ne-znan. Pes je precej velik, rjave barve, ve-likimi dolgimi ušesi. Na čelu ima majhno belo liso.

Ij **Pobegnil** je izpod policijskega nadzorstva 17letni Anton Peterca iz mu-nikazane občine Dobruje.

Ij **Podružnica Avstro-ogrske banke** se je preselila v svoje novo po-slopje na Kneževih ulicah.

Ij **Kranjska hranilnica** se je letos med svojimi darovi posebej bogato spomnila nemškega filharmoničnega društva, kateremu je darovala za 200letnico nje-gove obstanka 10.000 kron za učiteljski penzijski zaklad in 10.000 kron za društveni zaklad.

Ij **Nemški most do Adrije.** Znani Peerz je ustanovil društvo „Deu-tscher Lehrerverband für Krain und Küstenland“ s sede-žem v Ljubljani.

Ij **Nov obrtnik.** V Siški je otvoril g. Josip Berdajs atelje za galvanopla-stiko, električno prevlečenje in kovinsko barvanje. Menda je to prvi slovenski zavod te vrste.

Ij **Izgubljene in najdene reči.** Neki gospod je izgubil srebrno remontoir uro s kratko zlato verižico, vredno 50 K. Nadalje je izgubljena črna denarnica z 20 kronami in 6 K. vreden svilnat dežnik.

Ij **Javna vinska pokušnja** v tukajšnji deželni vinski kleti bo jutri, v so-boto, od 7.—9. ure zvečer. Poleg drugih, deloma novodošlih vinskih vzorcev bo do-biti tudi dolenski sekt gospe E. Wutscher iz Brezovice pri St. Jerneju. Na željo, se bodo navedli naslovi še drugih producentov, ki imajo manjšo ali večjo množino vina na razpolago.

Književnost in umetnost.

* **Veronauk.** Zgodovinsko - slo-vestna razprava. Spisal Anton Kržič. (Ponatis iz „Pedagogičskega Letopisa Slov. Šolske Maticе“ l. 1904.) V Ljubljani 1904. Samozaložba. Tisk J. Blasnik a naslednikov. Cena 30 h. — V dolžnost si štejem, da opozorim slovenske katehete na 18 strani broječi spis, katerega je prvotno prinesel na prvem mestu Pedagogičski letopis za leto 1904. pa je pisatelj oskrbel tudi ponatis; zlasti je imel v mislih one katehete, ki niso člani slovenske šolske Maticе in si njenih publikacij ne morejo izlaska nabaviti. Spis je v resnici potreben, da bi se ž njim se-znanili naši katehete. Ne rečem, da po-dajne povse novo stvarino, vendar pa moramo pripoznati, da je na malem prostoru zbral pisatelj toliko mikavnega gradiva, da bo de vsak čitatelj prebrano knjižico z zadovolj-stvom položil iz rok. Najprej govori o ka-tekumenih in katehumenatu, potem o kate-hetu in kateheta ter navaja, ko je razplel zgodovino, najpripravnejše knjige za kate-hetiko. Nadalje obdela zgodovino katekizma lapidarno in pregledno in naposled še kate-hezo, pri kateri razpravi se detakne učne poti, učne oblike in učnega sredstva. K sklepu naštevaja najpripravnejše pomožne knjige za izdelovanje katehez v nemškem in slovenskem jeziku. Dasi je pisatelj svojo stvarino obdelal zgodovinsko, je vseskozi opremil svoje delce s praktičnimi migljaji, zato je spis zares priporočila vreden. K.

Razne stvari. Najnovejše.

Pri potresu v Indiji je izgu-bilo, kakor so doslej dognali, življenje nad 13.000 ljudi.

Vulkanski izbruh v Sred-nji Aziji. Iz Kalkute poročajo, da v Srednji Aziji deluje velikanski vulkan. V državi Bihār se dviga iz nekega holmca v bližini tibetanske meje velikanski ogenj in dim.

Nove Mannlicherjeve puške dobi grška armada.

Kongres za notranjo me-dicino se vrši v Wiesbadnu. Navzočih je 300 zdravnikov.

Na Kreti še ni mirno. Vršile so se zopet večje demonstracije.

Svetovno razstavo v Lüt-tichu otvorijo 27. t. m.

Sin umoril očeta. V Karanse-besu je žid Isidor Berih umoril in oropal svojega očeta vinotrčca Berohua in njegovo gospodinjco.

Telefonska in brzojavna poročila.

Djakovo, 14. aprila. Pogreb Stross-mayerjev se je vršil ob velikanski udeležbi naroda, društev in dostojanstvenikov. Hr-vatje so sijajno pokazali, kako znajo častiti svoje zaslužne može. Tudi mnogo Sloven-cev je bilo pri pogrebu navzočih.

Dunaj, 14. aprila. Danes se je vršila sodnijska obravnava proti izdajateljema „Zeit“ Kannerju in Singerju, ker je „Zeit“ trdila, da je svetnik Gutmann dal Körberju 500.000 kron, da bi prišel v gosposko zbor-nico. Kot priča zaslišani Körber je izjavil, da ga je cesar za ta slučaj oprostil služ-bene tajnosti ter je izjavil, da so trditve „Z.“ p o p o l n o m a n e r e s n i č n e. Med Kör-berjevim govorom so poslušatelji klicali „Bravo!“ Več prič je izjavilo, da je „Zeit“ od rodbine Gutmann vedno zahtevala denar. Zastopnik Gutmannov se je nato dvignil in izjavil, da je s temi izjavami dokazano ne-resničnost in povod trditve lista „Zeit“. S tem je zadoščeno tožnikovim časti in zato težbo umakne. Sodišče je nato izdajatelja „Zeit“ oprostilo. „Zeit“ je takoj iz-dala posebno izdajo, v kateri je to razsodbo javila svojim čitateljem.

Dunaj, 14. aprila. Stavka mizarskih pomočnikov na Dunaju je končana. Gospo-darji so ugodili glavnim zahtevam stavku-jočih.

Peterburg, 14. aprila. „Nov. Vrem.“ poroča: Na daljnem vzhodu divja tajfun. Bolezen se širi. Izgubljeni oddelki se vra-čajo, v Kirin se došli ostanki petega strel-skega polka, ki se je prebil skozi Japonce.

Dunaj, 14. aprila. Z ozirom na po-ročilo, da bo rusko brodovje obiskalo Sai-gon in Sangaj, se tukaj mnenja, da se bo pridružila brodovju Reždestvenskega v Sai-gonu „Diana“, v Sangaju pa „Askold“ in razne torpedovke, ki so ušle iz Port Ar-turja. Tako bi bilo rusko brodovje znatno ojačeno.

Pariz, 14. aprila. Dopisnik „Matina“ poroča iz Peterburga, da namerava rusko brodovje odpluti v Sai-gon, kjer čaka 70.000 ton premoga, odtod pa v Sangaj, kjer ga čaka 50.000 ton. Naravno je, da bojne ladje ne bodo šle v luko, ampak bodo prevozni parniki vkrcali premog na širokem morju. — Oblasti v Vladivostoku so dobile na-log, pripraviti križarke in torpedovke ter iti nasproti brodovju Roždestvenskega. — Ako ne bo bitke, je Roždestvenski v 15 dneh v Vladivostoku.

Tokio, 14. aprila. Japonci so počet-kom aprila v Daljnem izkrcali 30.000 mož. Ozemlje, kjer sedaj stojita sovražni armadi, ima popolnoma drugačen značaj, ko bojišče pri Mukdenu. Za obe stranki ima malo pred-nosti.

Pariz, 14. aprila. V Teneonu, na južni strani Zenevskega jezera, je več bo-napartističnih plemičev, ki so zapleteni v zaroto Tamburinia.

Krakov, 14. apr. V Sosnovicah so pognali v zrak skladišče smodnika.

Lahore, 17. aprila. (Reuter.) Vsled zadnjega potresa je bilo razrušeno glavno mesto Maud. Mestni park, templji in druga poslopja so razrušena do tal. Mesto Sultan Pure je enako trpelo. V obeh mestih je pri-bližno 1000 oseb izgubilo življenje.

Meteorološki poročilo.						
Višina n. morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm						
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah v mm.
13	9. zveč	733-7	+11-6	brezvetr.	del. jasno	1-0
14	7. zjutr.	734-4	+6-0	"	megla	
	2. pop.	733-2	+15-4	sl. jvzh.	jasno	
Srednja včerajšnja temp. +12-7°, norm. +9-3°.						

Zahvala.

Vsem gospodom volilcem in gospem volilkam III. volilnega razreda kakor tudi vsem, ki so me podpirali ob volitvi v občinski svet ljubljanski — izrekam svojo iskreno zahvalo. Kakor pristaš narodno-napredne stranke sem nastopil kot samostojen kandidat vztrezajoč željam večine volilcev III. volilnega razreda.

Ako z gospodom Mačkom nisva prodrla, nisva kriva midva. Brez agitacije, brez sile, brez zvijače sva dobila naravnost ogromno število glasov. Nisva volilcem listkov trgala iz rok, nisva zamenjavala glasovnic, nisva listkov drago plačevala, nisva pooblastil celo po natakarih pustila podpisavat, — vzlic temu sva si pridobila veliko število glasov. Vsa čast tem zavednim volilcem, ki ne klonejo vratu pred nobenim terorizmom. Ta zavednost mora končno zmagati!

Jernej Kalan,
hišni posestnik in gostilničar.

Sestrica!

Poznam Te dobro, poznajo Te pa tudi cenj. čitatelji Tvojega „Poslanega“ v „Slov. Narodu“ dné 7. t. m. ter dobro vedó, da si svoje ime zakrinkala. Kako bi Te pa tudi ne poznala kljub tajitvi Tvojega imena, saj vendar dobro vem, da moja sestra biva na Kranjskem.

Dovoli mi zato, da Te vprašam po vzroku tega Tvojega zakrinkanja, — jeli se morda sramuješ svoje pravo ime povedati, ali imaš morda tako slabo vest, da se ne upaš več z istim na beli dan?

Nisem sicer hotela na Tvoje „Poslano“ odgovoriti, ali želja mi je, da se razkrinkaš in javno poveš, kaj Ti je dalo povod, motiti cenj. čitatelje „Slov. Naroda“.

Znano mi je, znano je pa tudi že vobče, da Te moja reklama, naj je ista še tako skromna, bodisi v rimah ali drugače, hudo zbada in se čezno jeziš. da si naposled penasta liki Ilirski Bistrici, ki šumi mimo Tebe.

Za te Tvoje bolečine pač nimam leka, polajšala bi si jih edino le, ko bi vsaj nekoliko opustila grozno svojo ošabnost in zavist.

Rada pripoznam, da bi Ti to storiti bilo zelo težavno, kajti niti misliti ni, da bi se Ti, častilakomna sestra, hotela tako globoko ponižati, že celo ne, ko Te, kakor trdiš, ves svet na rokah nosi, po romanih opisuje in na gledaliških odrih opeva Tvojo slavo, kakor je to g. Polakova storila. Da Ti je zadnje najbolj ugajalo, je verjetno, kak utis bi pa ona napravila na obiskovalce gledališča, ko bi po njenem krasnem petju pokazala sliko Tvoje nekdanje podrtije. Sicer

so pa okusi glede gledališke reklame različni, a jaz jo za svoje podjetje k sreči ne potrebujem.

Pretiš mi, da se mi bó slabo go-dilo, ko se bodo po dolgem počitku Tvoji koleščki iznova zavrtili, toda ne bojim se Tvojega besedičenja, ker vem, da je bil in bode ves Tvoj trud, mi izpodkopati tla, zaman. Ne zabi pa pri tem pregovora: „Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.“

Tovarna testenin
Ed. Zelenka
Ljubljana.

751 1-1

Zahvala.

Za vse povodom nenadomestne izgube najunega sinčka

Stanka

izražene dokaze sočutja ter za obilno spremstvo pri pogrebu izrekava vsem sorodnikom, znancom in prijateljem najtoplejšo zahvalo.

Velike Lašče, 14. aprila 1905.

Dr. Fran Raznožnik
s soprogo.

754

V molitev priporočamo gospoda

Karola Oszwald

kr. ogr. rudniškega uradnika v p.,

ki je po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti, dne 12. aprila 1905 v Štefultovem pri Ščavnici na Ogrskem mirno zaspal v Gospodu.

760

Ivan Oswald, c. kr. davčni oficijal. Franc Oswald, c. kr. katehet in beneficijal, brata.
— M. Ivana Oswald, uršulinka, sestra.

Zahvala.

764

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja in številne krasne darovane vence, kakor tudi za izrednoštevilno udeležbo na zadnjem potu naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, ozir. matere in stare matere, gospe

Karoline Drelse

tovarnarja soproge

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 14. aprila 1905.

Rodbini Drelse in Fröhlich.

Hotel „pri slonu“, Ljubljana.

Le do 18. aprila:

Prva brezplačna ameriška

preiskava oči.

Za vsako oko prava in natančno primerna

očala

določa moj pat. amerik.

aparatus za preiskavo oči.

Prva očala morajo biti dobra!

Oskar Hlitschmann.

759

Potpisana društva u svojoj velikoj žalosti iz dubokoga poštovanja i neizmjerne ljubavi prema

Nezaboravnomu Vladici

Dr. Josipa Jurja Strossmayera

priređuju u spomen Velikomu Pokojniku svečane zadušnice u subotu dne 15. Aprila 1905 u 10¹/₂ prije podne u dvorskoj župskoj crkvi Sv. Augustina (Hof-Pfarrkirche zum heil. Augustin), Augustinerstrasse

Svi Hrvati i ostali Slaveni nastanjeni u Beču umoljavaju se, da se svojim pristupom pridruže narodnoj žalosti.

U Beču, dne 12. Aprila 1905.

Hrvatsko pripomoćno društvo. — Hrvatsko akademsko društvo „Zvonimir“. — Hrvatsko akademsko msčevalačko društvo „Svačić“. — Hrvatsko katoličko društvo „Hrvatska“. — Hrvatsko akademsko društvo „Jadran“.

Dobro znana, stara

gostilna

na Dolenjski cesti

763

se odda

3-1

s 1. majem v najem.

Poizve se v pivovarni Auer.

755

Globin

761 II 23-1

je najboljšje in najfinejše
čistilno sredstvo.

Vabilo

na

VI. redni občni zbor

„Vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“,

ki se bode vršil

dné 27. aprila 1905 ob 3. uri pop. v društvenih prostorih,

ker ni bil na dan 13. aprila t. l. določeni prvi redni občni zbor sklepčen.

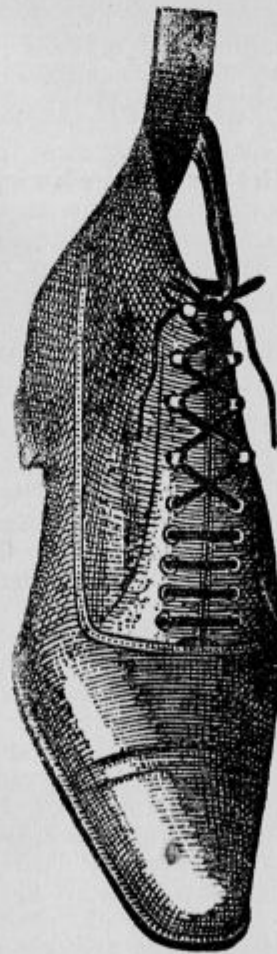
DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1904.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

695 2

Po celem svetu
znani so naši čudovito po ceni
čevlji.

Moški štiljetni, trpežni,

s čepico par gld. 2 90

Moški čevlji na tra-

kove, trpežni in eleg. „ „ 3 25

Damski čevlji na tra-

kove, lični in trpežni „ „ 2 90

Damski čevlji na tra-

kove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1 80

Otroški čevlji na tra-

kove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1—

Specialiteta: **Goodyear svetovno blago.**

Alfred Fränkel

komanditna družba.

Podružnica v Ljubljani le v Spital. ulicah 9.

Zastopnica: Josipina Herrisch.

prodaja izdelke najpomembnejše tvornice za čevlje v monarhiji.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150—41